

Bilinga

ATIBT

bilinga; NEN-EN 13556: opepe (GB), bilinga (F), Bilinga (D), Code NADD

Andere namen

Gulu-maza, mokese (Angola, Democratische Republiek Congo), akondoc (Kameroen), bilinga (Gabon), kusia, kusiaba (Ghana), aloma (Guinee), badi (Ivoorkust), opepe (Nigeria), bundui (Sierra Leone).

Botanische naam

Nauclea diderrichii (De Wild.) Merr. (= *Nauclea trillesii*, *Sarcocephalus diderrichii*), *Nauclea gillettii* (De Wild.) Merr.

Familie

Rubiaceae.

Groeigebied

Tropisch West-Afrika.

Boombeschrijving

Hoogte 40-50 m met een 20-30 m lange, cilindrische takvrije stam. De diameter is 0,6-1,2 m, maximaal 1,5 m. Oude bomen hebben meestal een lage wortelaanzet.

Aanvoer

Gezaagd hout.

Houtbeschrijving

Vers bilinga kernhout is geel tot oranjegeel, nadonkerend naar oranjerood tot goudbruin. Het duidelijk te onderscheiden 30-50 mm brede spint is bleekgeel tot wit. Door de kruisdraad is op het gezaagde kwartierse vlak een streep-tekening te zien.

Houtherkenning

Oranjeachtig hout, kruisradig, op het kopse vlak grote alleenstaande vaten. fluoresceert enigszins geelgroen.

Draad

Kruisdraad, ook wel warrige of golvende draad.

Nerf
Grof.

Volumieke massa

(660-)750(-900) kg/m³ bij 12% vochtgehalte, 900-1150 kg/m³ (vochtgehalte circa 55%).

Krimp (nat naar 12% vochtgehalte)

Radiaal 2,1% en tangentiaal 4,2%.

Drogen

Zeer langzaam. Door de onregelmatige structuur en de minder gunstige splijtsterkte heeft bilinga bij het drogen, zowel aan de lucht als versneld, de neiging tot splijten en scheuren, hoewel het nauwelijks vervormt. Om het snel optreden van kopscheuren te voorkomen, is aan te bevelen de kopse einden te beschermen. Bij het drogen ontstaan dikwijls haarscheurtjes. Een ijklijn is beschikbaar voor het uitvoeren van elektrische houtvochtmetingen.

Hardheid volgens Janka

Langsvlak 7250 N.

Bewerkbaarheid

Ondanks de grote hardheid kan bilinga machinaal toch vrij goed worden bewerkt. Door de sterke kruisdraad moet, om een glad oppervlak te krijgen, bij schaven met een kleine spaanhoek 10° worden gewerkt. Bewerken van gedroogd bilinga heeft een duidelijk afstompende werking op zagen en beitels.

Spijkeren en schroeven

Vorboren noodzakelijk.

Lijmen

Goed.

Buigen

Slecht.

Oppervlakafwerking

Goed. Bilinga kan heel mooi worden gepolitoerd als ruim van poriënvuller gebruik wordt gemaakt.

Impregneerbaarheid

Kernhout 2, spint 1 (volgens NEN EN 350).

Toepassingen

Bilinga wordt veel gebruikt voor bouwconstructies zowel binnen als buiten. In de waterbouw voor sluisdeuren, remmingwerken, stuwen, steigers, gordingen, bruggen en brugdekken. Voor brugdekken wordt een minimaal dikte van 40 mm voor de delen aangeraden omdat door de korte en schuin liggende vezels de schokbestendigheid anders te laag is. Andere toepassingen zijn de monumentenzorg, molenbouw, parkbanken, hekken, poorten, pergola's, bedrijfsvloeren, wagonvloeren, dwarsliggers, parket, meubelen, inlegwerk, beeldhouw- en draaiwerk.

Kwaliteitseisen

Bilinga staat genoemd in de NEN 5493.

Sterkteklasse

Herkomst West Afrika, sorteerklassen HS (BS 5756) is ingedeeld in **D50** (NEN-EN 1912).
Herkomst Afrika, sorteerklassen C3 STH (NEN 5493) in **D24** (TUD rapport 2011 TG1/0211/06).

Duurzaamheid

Relatieve weerstand tegen schimmels

Kernhout klasse 1 (NEN-EN 350: praktijkervaring en veldonderzoek).

Relatieve weerstand tegen dierlijke organismen

Drooghoutboorders niet bekend, termieten D (S) en marineboorders M-S (NEN EN 350).

Houtvademecum 2018, Centrum Hout/Vakbladen.com